

בעיני עם אלן גינזברג. נבררים להיפגש לשעה שעתיים (שנינו עייפים). מבלים ביחד, כרגיל, 8 שעות.

השרדן (survivor) הגדול. ויליאם קארלוס ויליאמס, פטרונו בנעוריו, כתב עליו בשנות החמישים כי לפלא הוא בעיניו הבחור הצעיר שעבר שיבעה מרורי גיהנום (די גם באחד רציני) עורנו בחיים. זה היה, כאמור, בשנות החמישים. ועכשיו אנחנו בשנות השמונים המאוחרות.

שרדן אמיתי. עכשיו הוא עסוק בהוצאת תקליט שבו הוא קורא את שיריו על רקע מוסיקת ג'ז המנוגנת בידי כמה מטובי נגני הג'ז המקומיים. לא מכבר הללה הוצאת הארפר-אנדרו הויקי רתית להוציא לאור את כל כתביו. קובץ כל השירים שאינו כולל את שירי המאוחרים ביותר, כבר הופיע בכריכה קלה בהוצאת פנווין האנגלית.

עכשיו באמת נתקיימה מישאלתנעורים שלו: הוא באמת הגיע לכל מקום. הוצאת-העורים של הביטיקס, City Lights, מודיעה בקטלוג

האמריקאים

לא שכחו

העיתונות העברית שכחה. האמריקאים לא שכחו. את אמה לזרוס, כמוכבן משוררת, שספק אם מישוה היה נזכר בה השנה, במלאת 100 שנים למוותה, אלמלא היה השיר החקוק על גבי אנדרטת-החרות האמריקאית - כן, זו המחזיקה בידה את הלפיד - פרי עטה.

בוודעה לעיתונות הישראלית, כותב שגריר ארצות-הברית בישראל: "ב-19 בנובמבר מלאו מאה שנה למוותה של אמה לזרוס, המשוררת היהודיה האמריקאית. היא אולי ידועה בעיקר בשל שירה, "הקולוסוס החדש" המעטרת את אנדרטת-החרות בנמל ניו-יורק, ואשר מילותיו המרגשות מצאו להן הד ושימושן השראה למיליונים אינספור של בני אדם, בהיכנסם לארצות-הברית.

"פחות ידועה היא השקפתה של אמה לזרוס על הקשרים בין ההיסטוריה היהודית והאמריקאית. כך כתבה בשנת 1884 על מרד בר-כוכבא: בשבט יהודה הקטן הזה הנאבק על חרותו כנגד הרוזן הבלתי-מנוצח, אני רואה את הוריהם הרוחניים של אלה שקיבלו על עצמם עול-גלות ואף הלכו למוות במאבקם למען המצפון. בהקיסם על שלעי ניו-יאנגלנד, ביערות מנסילבניה, על מני היבשת הענקית הזאת, את הרמובליקה של המערב. אני רואה בבר-כוכבא אותה רוח פטרויטית אשר כנסיבות נוחות וברות-מזל יותר היקנו לושינגטון את מוניטיו בעולם."

עוד מציין השגריר בגילוי דעתו כי 15 שנה לפני שהרצל פירסם את חזונו הציוני קראה אמה לזרוס - כמו ניחנה ברוח נבואה - להקמת מדינה יהודית אשר תעניק לקורבנות הרדיפות "קיום חופשי, בטוח ומכובד."

ובאמת, לולא השגריר האמריקני - מי מאיתנו היה זוכר זאת!!

המועדון פלוס בר פלוס אולם-מיפגשים והרצאות שלו עשרים שנה!

ליד אמריקה, ד'לוגוף המדבר עברית בניב אמריקני, נראה כמו אחד מבני הפמליה של גורכאצ'וב בטלוויזיה. הוא גם חובש לראשו פאפאה (כובע-פרווה) רוסית.

אני עצמי בפאפאה צהובה, אמריקנית. שני מפוחחים באמצע הלילה באיט סייד התחתון, שמפניו מזהירים כל תייר הבא לניו-יורק.

ד'לוגוף מומין אותי להופעה של זמרי גוספלס כושיים המתקיימת בימים אלה במועדון. Sorry, אין זמן, אני נאלץ לסרב. ארץ-הקודש (שנת-הלימודים) קוראת.

אנחנו כבר

בחלל החיצון

ידידנו זובין מהטה - אינני יודע אם כבר פירסמו זאת בישראל - אורז או אירוז בתוך זמן קצר את המיוזרות בדרכו ללוסיאנג'לס, להשתתף שם בהפקה חדשה של טריסטן ואיזולדה לריכארד ואגנר, שמארגניה מבטיחים כי תהיה אחד האירועים האופראיים הגדולים של העשור. ואכן, אם לשפוט על-פי שמות היוצרים, מדובר באירוע יוצא-דופן: מהטה והפילהרמונית של לוס-אנג'לס מופקדים על המוסיקה; דיידר הוקני - על התפאורות והאביזרים; הבימאי - בימאי התיאטרון היהודי-האנגלי רבי-התוויה ג'ונתן מילר. עליו כתבו בשעתו בטיימס הגיוניורקי כי יש לו יותר רעיונות בימיו פרובוקטיביים בראשו משיש לגמל פרעושים...

הוקני עסוק, ראשו ורובו, כולל דיידר, בהגדרה מחדש של המושג "מרחב" לצורך ההצגה. "אני חושב", הוא אומר למראיון, "שלצורה שבה אנחנו מתארים או מציגים את המרחב נודעת השפעה רבה על האופן שבו אנחנו מתנהגים בתוכו. כשאנשים מבקשים לחקור את החלל החיצון, אני אומר להם שאנחנו כבר מצויים בחלל החיצון מן הרגע שבו אנו יודעים מה לעשות בו." החלל שהוקני עושה בו - על הבמה ומחוצ לה - הוא "החלל שבו אנחנו פונים או משנים

ארדמן על הספר המסונך הזה (דוילשוני, שורה מול שורה, וכו'). כל הכבוד.

כל אותו זמן מתבונן בי אלון בסלחנות אבהית ומצלם מכל זווית אפשרית. אני - עיף עוד יותר - משעין את ראשי על כף יד. אחר-כך אני מבקש לשנות את התנוחה אבל אלון לא מרשה: ככה יותר טוב. עכשיו אני מתעצבן עוד יותר. הוא מצלם ומחייך ואני צורה לתוך האפרכסת כאילו הייתי מבקש להעביר איזה מסר חיוני לבית שממולי: לקחתי ל.ס.ר. לקחת ל.ס.ר.?

התוצאה הצפויה: כהלה נוראה בישראל. האיש השתגע. עכשיו הוא כבר לוקח ל.ס.ר. באמריקה.

בשר מן התנור

הפולי

באותו זמן עוברת בחדר דמות-רפאים בלא קול. זהו ג'וליוס, אחיו הבוגר של פיטר אורלווסקי, חבר נעוריו של אלון שגם מתגורר (כיום, עם אשתו) בדירה הסמוכה (אלון סידר להם, אלא מה?). ג'וליוס ולאפקאריו, שני אחיו של פיטר, מאושפדים מזה חמש-עשרה שנה באותו מוסד לחולי-נפש שבו מצאה גם אימו של אלון, נעמי, אשר לזיכרה מוקדש הקדיש את מותה. אחת לשנה-שנתיים, הוא יוצא לחופשה בת כמה שבועות. ומי מארח אותו בביתו? כמוכן, אלון.

אני מהרהר שאולי באמת היה נזיר בודהיסטי בגילגול הקודם. מכל מקום, מנהל תיקים כבודסה לא היה ולא יהיה, תהיה אשר תהיה ה-Karma שלו בגילגול הנוכחי.

באחת בלילה יושבים שוב במיסעדה, הפעם במיסעדה פולנית סמוכה בשררה A. ביחד עם ג'וליוס, שעדיין לא הוציא מילה מפיו, אוכלים מערנים פולניים: פורשט עם ביצה או תפוחי ארמה מהבילים ושמת, פירושקי (כיסונים ממולאים בכשר או בתפוחי-ארמה כבצל מטוגן), כשר מן התנור בוואריאציות גולדברג ודיבריי מתיקה. כעבור חצי השעה נכנסים למיסעדה - ארט ד'לוגוף - בעל מועדון ה-Village Gate המפורסם, אשתו הצלמת הישראלית אביטל, ועיגם בחורה האחרית על העיצוב הגראפי של הניו-יורק טיימס והצייר המכסיקני (ארגנטינאי?), שאותו גילתה ואשר את מוניטיו היא מקרמת על-ידי שילוב הקריקטורות ללא-הנושא שלו במאמרים שונים (נכון שהרישומים נפלאים?)

עכשיו אני מוכרח לראות עוד תיקרישומים באמצע הלילה.

אלון מרבה על חשיבותו של ארט בקירוב לבבות החוקים, באירגון מיפגשים בין יהודים וערבים, בין שמאל וימין, באירגון מופעי-יצדקה למען אמנים פליטים או גוועים ברעב. לדבריו, ארט הוא "מין מויגה של פילוסוף ובינזמן - אם לא היה גם בינזמן לא היה מצליח להחזיק את

אנחנו משוחחים על שירו הגדול האחר, קדיש, העומר להופיע בישראל בהוצאה רולישונית (עם עובר), והוא מסכים איתי שהוא עולה על הילכה. נדיב ומארח-למפות כתימדי, הוא שמח כילד קטן לחלק מתנות, להראות את הצעצועים האחרונים (בניהם מכונת-שיכפול משוכללת שרכש ב-800 דולר; "חשבונות השיכפול השנתיים שלי עלו יותר") ואת הספרים והאלבומים החדשים. "את הספר הזה כבר נתתי לך? את האלבום הזה כבר ראינו? הנה ספר הצילומים הראשון שלי שיצא בדנמארק, האם הראיתי לך פעם את הסרט האוטוביוגרפי שעשה רוברט פרנק עלינו כשעוד לא מלאו לנו עשרים?"

אני רואה הכל, כולל הסרט אשר שמו עוזר לי למשוך החוצה את פרח החרצית שלי או משהו דומה (שכחתי לשאול אם יש כאן ניב או כפל-לשון). רק גמרנו לראות את הסרט משנות החמישים וכבר הוא מראה לי אלבום-צילומים מישהי, שעליו שמר מכל מישמר כל השנים האלה. הוא מוכן להוציא מתוכו את הצילומים הנושנים בצבע ספיה כדי שאוכל להשתמש בהם לעיטר תרגומי העברי.

באחרונה גברה התעניינותו בצילום, אמנות אשר לה הוא מקדיש עתה שעות רבות בשבוע. "רוברט פרנק (שביחד איתו הוא עומד להגיע לישראל בראשית ינואר) הוא הגורו שלי בצילום", הוא מסביר.

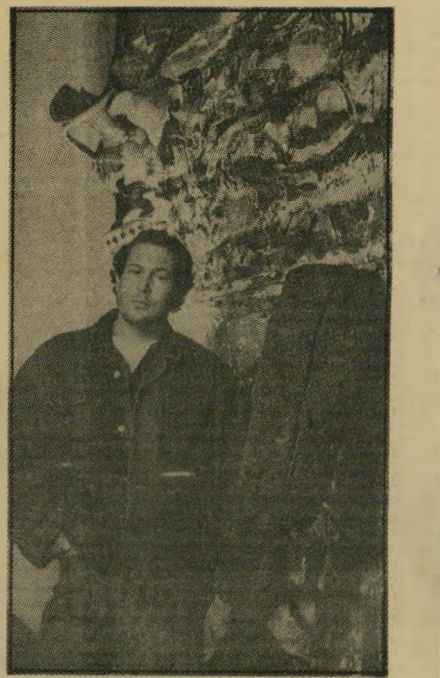
"לשם מה לך עוד גורו?" אני שואל ככהלה. מתברר שרוברט פרנק הוא, לדבריו, אחד מגדולי הצלמים בארצות-הברית, איש נחבא אל הכלים, רגיש ופרוש מן הבריות. אלון מראה לי כמה מצילומיו והם מרשימים באמת: אפורים, ריאליסטיים, מדכאים למדי וחסרי כל טריקים ופעולות. אבל אני, "מביז" קטן מאוד בצילום.

הסיבה השניה להערצה: רוברט לימד את אלון מה שהאחרון מכנה בשם "כמה מן הדברים החשובים ביותר בצילום" למשל? - למשל, שכאשר אתה מצלם דיוקן של בן-אדם - ראג תמיד להכניס גם את הידיים לתוך המסגרת. הראש והידיים הם שני חלקי הגוף היחידים החשופים תמיד. "כשאתה מצלם רק את הראש - משהו חסר, הצילום חסר-חיים. צריך להכניס את הידיים כדי שהדיוקן יהיה שלם."

אני מטלפן לישראל. בטעות תירגמתי dropped LSD בחזרתו האנגלית: נגמלתי מן ה-LSD. לך דע שבעה האמריקנית העכשווית זה בריוק להיפ: לקחתי. אני מתעצבן, כועס (האם לא היה סוף לשגיאות, לתיקונים?)! עד שמרוב בילבול אני מתקן בטלפון לישראל: "נטלתי מנת LSD, כלומר, מגביה את הסלנג בשתי אוקטבות. עכשיו אני באמת כועס: צריך לצלל עוד פעם ולתקן את התיקון. אנב, איזו מלאכה נפלאה ומסורה עושים שם אברהם יבין ויעקב

פראנק סטלה, באטלייה

ג'וליאן שנאבל, בתערוכתו ב"וויטני"

האחרון שלה שהמומור הארוך הראשון שלו, HOWL, (ולרה, עברית בתרגומו של דן עומר וזרנו לברכה), תפוצתו כבר עברה את קו ה-400,000. וזאת באנגלית בלבד. ומה בדבר 24 השונות האחרות אליהן תורגם השיר?